

Cuvintele lui Eminescu au răsunat la CSUN

Dr. Ileana Costea, Profesor la CSUN

Vineri 16 martie 2001, în cadrul recitalului de muzică compusă de profesori de la California State University, Northridge (CSUN), cuvintele poemului lui Eminescu, *Glossa*, au răsunat pe muzica ce a fost compusă de William Toutant.

*„Multe trec pe dinainte,
În auz ne sună multe...”*

Dar nouă, celor din Statele Unite, nu ne e dat adesea să auzim versurile lui Eminescu. Cu atât mai plăcută a fost surpriza de a le asculta cântate, într-o română impecabilă, de un solist american. „V-a fost greu să învățați să pronunțați cuvintele poemului în românește?” l-am întrebat pe baritonul David Sannerud, și dânsul profesor la CSUN. „Nu, nu foarte greu. Pe de o parte pentru că sunt obișnuit să cânt în alte limbi, iar pe de alta pentru că vorbele românești au mult din sonoritatea celor în italiană și franceză, cu care sunt oarecum obișnuit. Și apoi, la repetiție a fost lângă mine și Ligia Toutant, soția compozitorului, care m-a ajutat cu pronunția”.

Glossa este o formă latină fixă de vers liric, în general pentru poeme cu caracter filozofic, în care fiecare vers al primei strofe este comentat în strofele următoare celei care se termină cu acel vers. Ultima strofă repetă versurile primei în ordine inversă. Iată un exemplu din *Glossa* lui Eminescu:

*Vreme trece, vreme vine,
Toate-s vechi și nouă toate;
Ce e rău și ce e bine
Tu-te întreabă și socoate;
Nu spera și nu ai teamă;
Ce e val ca valul trece;
De te-ndeamnă, de te cheamă
Tu rămâi la toate rece.*

*Tu-te întreabă și socoate;
Ce e rău și ce e bine
Toate-s vechi și nouă toate;
Vreme trece, vreme vine.*

Poemul *Glossa* este un poem filozofic, care are darul să răscolească cititorul sau, în cazul de față, audiența, la fel de puternic în anul 2001 ca și în anul 1884 când a fost publicat prima dată. Definiția termenului *glossa* explică în mare parte structura și simbolul poemului.

L-am întrebat pe Willam Toutant ce a simțit când a transpus vorbele poetului român în muzică. „Am încercat prin muzica mea să accentuez înțelesul textului lui Eminescu. Am încercat de asemenea să reflect în muzică structura poemului. Astfel, fiecare stanză muzicală a primului și ultimului vers este aceeași. Folosind muzica pentru a reflecta atât înțelesul cât și structura poemului, am încercat să creez ceva care să meargă dincolo de simpla transpunere a cuvintelor în note. Simțirile sunt incluse în muzica mea și îmi este greu să-mi exprim emoțiile în cuvinte. Vei simți și înțelege când vei asculta compoziția pentru *Glossa*”, mi-a spus dânsul.

După spectacol mi-am notat câteva opinii din audiență:

„Muzica compusă de William Toutant a fost plină de vigoare și a captat foarte bine sensul poemului. Mi-a plăcut așa de mult că îmi doresc să ascult din nou atât această piesă cât și alte compoziții muzicale de același compozitor”, mi-a spus Mariana Ciobanu.

„Toată producția recitalului a fost la un nivel profesional înalt. Vocea puternică și cultivată a solistului care a cântat *Glossa*, interpretarea dramatică și dicțiunea lui perfectă m-au impresionat. Muzica remarcabilă atât pentru pian cât și pentru voce a adâncit dramatismul poeziei” mi-a spus Elizabeta Anghel.

La recepția care a urmat spectacolului,

Daniel Kessner, profesor de muzică la CSUN, a remarcat cu încântare participarea grupului de români la acest eveniment muzical. Kessner a prezentat la recital două piese muzicale, *Prière et scherzo* (2000) pentru bass, flaut și pian și *Divertimento* (1997; rev. 2000) pentru flaut, alto flaut, vibrafon și pian. Amândouă într-o interpretare deosebită, admirată mult de audiență.

Nu e întâmplător totuși că William Toutant a fost atras de versurile poetului național român. Toutant are „o conexie românească” cu mult înainte de a o întâlni în Statele Unite ale Americii pe soția dânsului, Ligia. Toutant cât și colegul dânsului, Kessner, au fost de câteva ori în România invitați să participe la „Zilele Muzicii Româno-Americane” de la Constanța. Piese muzicale ale celor doi compozitori s-au cântat la acest festival între anii 1994-1998.

Pe câțiva dintre românii prezenți i-am auzit exprimându-și emoția și nostalgia pe care le-au trezit-o vorbele poemului lui Eminescu, superb conturate de muzica lui Toutant și vocea frumoasă și nuanțată a lui Sannerud. Sigur că universalitatea filozofiei poemului eminescian a ușurat înțelegerea lui de către artiști, care nu sunt de cultură română.

Pentru audiența americană, programul a conținut o reușită traducere a poemului în limba engleză. L-am întrebat pe Toutant cum și când a găsit poemul. *L-am găsit pe Internet, într-o traducere de Adrian George Sahlean, care mi-a atras imediat atenția; am citit versurile și mi-a plăcut sunetul și înțelesul lor. Mai am în plan să*

Compozitorul William Toutant, în pauza spectacolului, discutând cu un grup de români

pun pe note încă două poezii de Eminescu”, mi-a spus dânsul. În seara recitalului nu am mai avut ocazia să întreb care sunt celelalte două poezii. Dar m-am bucurat la acest gând.

Muzica lui Toutant pe versurile lui Eminescu va răsună din nou în această vară, la Festivalul de Muzică Spirituală de la Kromeriz, în Republica Cehă. *„Sunt sigură că și în Cehia muzica dumneavoastră pe versurile lui Eminescu va avea același succes ca la CSUN”. Sper și eu, dar asta va depinde de interpreți, căci vor fi un alt bariton și alt pianist”* mi-a răspuns dânsul cu normala emoție a artistului pentru orice nou spectacol.

Versuri pline de semnificație, gânduri nostalgice și plăcerea unei muzici deosebit de frumoase este ceea ce se poate spune despre piesa muzicală compusă de Toutant.

Notă:

Cei ce vor să asculte din muzica compusă de dl. Toutant o pot face pe Internet la www.amazon.com, unde pot asculta exemple de extrase din piese create anterior. Iar cei ce vor să se delecteze cu minunata traducere în engleză a poeziilor lui Eminescu le pot găsi la <http://www.gis.net/~sahlean/>